

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”. iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurs- edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Dr. PETRU REZUȘ:

Aghiologia ortodoxă.

Tânărul profesor dela Academia noastră teologică Dr. Petru Rezuș în mai puțin de un an ne dă o nouă și valoroasă lucrare: Aghiologia ortodoxă.

Tocmai în pragul sfintei Dumineci a tuturor sfinților din anul mântuirii 1940 a eșit din teascu tipografiei noastre diecezane această minunată carte care în cele 400 pagini de un profund alterând cu frumosul aduce un prinos totdeauna bineprimit acelu *nour* sau *cor de sfinți*, cari fac cununa neperitoare a ortodoxiei noastre.

Precum însuși autorul arată, „în aghiologia ortodoxă se întâlnesc împreună și se păstrează raporturi sănătoase colaboratoare în sânul Bisericii: viii și morții, dreptii și sfinții, păcătoșii și îngerii, cei ce luptă încă pe pământ și cei ce suferă pedepsele de după provizoratul judecății particulare.” (Prefață, pag. 7.)

Cartea are o introducere și două părți principale: I. Comuniunea sfinților și II. Cultul sfinților.

În introducere se face o amănunțită analiză vocabularului aghiologic împărțit în trei paragrafi, 1. sfântul și sfințenia, 2. martirul și martiria și 3. mărturisitorul și mărturisirea. Toate la un loc formează un capitol. Următorul tratează despre canonizarea sfinților.

Aceste două capitule constituie un preambul foarte interesant și deosebit de instructiv privind întreg cuprinsul cărții. Stăruind cu un aparat critic și documentar din cele mai vaste, autorul reușește să reliefeze nuanța potrivită și ortodoxă a cuvântului *ἅγιος* asupra oarecum păgănescului *ieșos*.

„În Testamentul Vechiu *ἅγιος* era califica-

tivul exclusiv al lui Dumnezeu.. cu acest înțeles intră *ἅγιος* apoi și în testamentul nou” (Pag. 13.) Sensul obiectiv al cuvântului se subiectivează în creștinism. E drept întâiu toți creștinii sunt numiți și considerați sfinți; „creștinismul la început cunoaște, astfel, întâiu munca de sfințire colectivă, ca apoi prin calități alese comunitatea creștină să devină distinctă și superioară oricărei alte comunități (*plebs Dei, plebs sancta* etc.) (Pag. 17.)

...„Dela titulatura indiferentă ori onorifică, Biserica trece definitiv la oficializarea ecumenică, prin cult public.. În această accepțiune ultimă oficială acest titlu este acordat persoanelor, care prin scărirea virtuților creștine și ortodoxia lor în credință binemerită cult public din partea Bisericii. Și atunci titlul *ἅγιος* se identifică cu persoana sfințită.” (Pag. 18.)

Greșeli și abuzuri încă nu au lipsit în Biserica. Unele sunt semnalate. „Așa, cardinalul legat Caprara, pentru a plăcea lui Napoleon, introduce în martirologiul ieronimian pe sfântul Napoleon, al cărui nume îl deduce dela un oarecare martir Neapolus, mort în Alexandria pe vremea lui Dioclețian și Maximian.” (Pag. 23.)

Sfințenia are ca izvor limpede și întremător dragostea. „Condiția sine qua non a sfințeniei este dragostea. Numai prin dragoste vom realiza unirea cu tulpina viei, iar prin această unire vom fi în stare să aducem roadă multă.” (Pag. 34.)

Pe o scară întinsă, în care abundă citate din sfânta Scriptură, sfinții Părinți și comentatori iluștri, se înșirue motivele sfințeniei, brodate pe virtutea dragostei. Autorul a eshauriat în această privință tot materialul documentar până la cele mai noi urme. Incât, capitolul acesta compare ca o splendidă odă închinată cununei de sfinți ai Bisericii noastre creștine ortodoxe!

Desigur în etapa de succesiune a tratării, canonizarea constituie momentul culminant pentru un sfânt.

Și aici Biserica ortodoxă se găsește la locul ei genuin, ferită de înnoiri și deci de riscurile poticnirilor.

„Biserica ortodoxă nu a pierdut proporțiile sfințeniei creștine nici în timp, după cum se pierd proporțiile păgânești ale zeificărilor și apoteozărilor; nu a pierdut nici proporțiile în spațiu, după cum s'au pierdut în romano-catholicism în favorul unei persoane singurite — papa.“ (Pag. 91.)

Noi credem în sfinți și îi cinștim ca atare „în timpul vieții lor pământești, cât și după moarte“. Ei ajută și promovează desăvârșirea noastră, deci mântuirea; sunt o scară pentru înălțarea noastră la cer, sau cum nimerit se exprimă autorul: „Sfinții rămân și după moarte în cadrele finaliste ale ființei umane, nicidecum nu-și scădesc virtuțile până la sfințenia absolută a lui Dumnezeu.“ (Pag. 92.)

La romano-catolici canonizarea e frecventă, dreptul de a canoniza îl are exclusiv papa. În ortodoxie însă „canonizarea nu are decât un simplu și eminent tradițional rol juridic de legalizare a cultului public, ce se cuvine acelei persoane.“ (Pag. 103.)

Reproșului neafirmat dar dedus — fie indirect, pe urma mulțimei de beatificări la romano-catolici, fie direct cum fac și unii teologi reputați ai noștri — că în biserica ortodoxă de azi sfinții se răresc până la dispariție, autorul dă replici din cele mai categorice:

„Față de tradiționalitatea curată și nepătată a aghiologiei ortodoxe nu ne putem aduce în sprijin altceva mai bun decât însăși expunerea procedeelelor de beatificare și canonizare romano-catolică. Aceste procedee au fost radical înlăturate de protestanți, cari, temători excesivi asupra internului imaculat al inimii lor, au preferat să refuze în bloc întreaga aghiologie creștină cu martirologii, cu fapte ale sfinților, vieți și cult, decât să-și populeze acest interior cu teatrale parodii ale beatificărilor și canonizărilor papalității.“ (Pag. 105.)

Sau, cu un argument mai lesne de înțeles, „...urmările unei căderi la examen a sfântului, ar fi dintre cele mai dezastruoase pentru imensa massă veneratoare a credincioșilor.“ (Pag. 107.)

Celelalte două mari „părți“, comuniunea sfinților și cultul sfinților sunt tratate în 255 pagini de o egală frumusețe și aleasă prezentare.

Tonul polemic sau cum însuși serie „nuanța polemică“ nu s'a putut eschiva uneori. Credem dimpotrivă, că această nuanță dă vi-

oiciune întregii lucrări și în același timp un accent mai ponderos atașamentului nostru pentru doctrina aghiologică ortodoxă.

Noua carte a părintelui profesor Dr. Petru Rezuș îl consacră ca pe un autor fecund, de proporții nebănuite. Este examenul unei capacități care se vrea complexă — spre mândria noastră și spre lauda sfintei noastre ortodoxii!

Arhimandritul Dr. Laurențiu Busuioc.

În Dumineca Rusaliilor din acest an, în cadrul Liturgiei arhieresti oficiată în catedrala din Caransebeș, a fost hirotesit arhimandrit protosincelul Dr. Laurențiu Busuioc, profesor la Academia noastră teologică, ridicat la această înaltă treaptă în una din ședințele ultimei sesiuni a Sf. Sinod.

Pentru cei ce îl cunosc mai îndeaproape pe I. P. C. Sa, această cinștire arătată de P. Sf. Par. Episcop Vasile apare nu atât ca o răsplată sau mulțumire pentru credincioșia, conștiinciozitatea și competența în îndeplinirea misiunilor cu cari a fost încredințat I. P. C. Sa aci la centrul eparhiei, ca profesor, predicator, conferențiar, publicist, membru și delegat al consiliului și adunării eparhiale etc., nici numai ca semn al dragostei și recunoștinței pentru cel ce a răspuns cu însuflețire la apelul Chiriarhului, în momente critice pentru însăși existența școalei, care e cea mai aleasă mândrie a eparhiei, ci mai vârtos ca o prețuire a înaltelor calități ale I. P. C. Sale, cari se cuvenia a fi arătate astfel, prin ridicarea lor deasupra modestiei, atât de caracteristică celor superiori.

Căci cei ce îl cunosc mai îndeaproape, au putut surprinde la I. P. C. Sa un suflet mare, pentru care viața are probleme serioase, în a căror scotocire iscodirea minții are limite impuse de luminișul descoperirilor de sus; o inteligență aleasă, gata a diseca orice și a prinde nota justă a adevărului, oricât de întortochiată ar fi calea până la el; o cultură vastă însușită și prin străinătăți și întreținută prin fondul aperceptiv, oferit de cele trei mari limbi mondiale, care-i sunt la fel de familiare: franceza, germana și engleza. Și pe deasupra tuturor, un tact și o desăvârșită finețe în relațiile cu semenii, o delicateță care fără a jigni pe cineva îl prețuște totuși pe oricine la justa sa valoare.

Ardelean dela granița moldovenească, I. P. C. Sa n'are nici o preferință regională, nici un accent dialectal, ci este numai Român, cu prieteni și cunoscuți în toate colțurile țării, în Ardealul

de unde este, în Moldova unde a copilărit, în Bucovina unde a studiat teologia, în Crișana și în Capitala țării unde a fost profesor, (la Oradea și Cernica) și în sfârșit în Banatul și Caransebeșul unde e prețuit în toate cercurile intelectuale, cum s'a putut vedea și din deosebita dragoste cu care a fost împresurat de toți în ziua sfințirii de arhimandrit.

Prin plecarea P. Sf. Păr. Episcop Vasile la Timișoara, eparhia noastră va fi în curând vacantă. Iar o asemenea vacanță impune frământări și griji în legătură cu viitoarea complectare a scaunului vlădicesc. Eparhia Caransebeșului are însă acum un arhimandrit cărturar, cu spirit pașnic și duh al blândețelor, un bun predicator și un smerit călugăr din tinerețele sale. Iar acestea sunt însușiri pe cari lumea e obișnuită să le pretindă dela cei ce ar dori episcopie.

Pr. I. Firca.

Sărbătorirea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae

— la Sibiu. — Cluj / Central

Acum aproape 2000 ani, la ziua Cinzecimii, se adunaseră în Ierusalim oameni cucernici din toate neamurile de sub cer, trăind minunea Pogoririi Duhului Sfânt.

A doua zi de Rusaliile anului acestuia, toată ortodoxia Transilvaniei s'a adunat la Sibiu să se închine cu recunoștință, Arhipăstorului nostru Nicolae, pentru tot ce a săvârșit I. P. S. S. în decurs de 20 ani, în jilțul glorios al nemuritorului Șaguna.

Această sărbătorire, a avut o înalta semnificație duhovnicească, pentru ființa noastră de români ortodoksi!

Cler și popor; s'au strâns la olaltă cu frunțașii și cărturarii Ardealului, să declare în mod festiv alipire și înfrățire în jurul steagului ortodoxiei noastre românești.

Sfânta liturghie de mulțumită, săvârșită în catedrala din Sibiu, de I. P. S. Mitropolitul Nicolae și de cei 5 Arhieri, a fost cu adevărat un moment de recreare sufletească, căci strălucirea cultului manifestat în această liturghie ortodoxă, ne-a transpus pe nesimțite în epoca de glorie a patristiceii creștine.

Au confluit, pe lângă I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și P. P. S. S. L. L. episcopii: Vasile al Caransebeșului, Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului, Nicolae al Oradei și Poli-

carp, precum și un impozant sobor de arhimandriți, protopopi, consilieri eparhiali și 9 diaconi.

În cuvântul festiv al P. S. Andrei, precum și în cuvântul de omagiu adus de P. S. Sa Nicolae al Clujului, clerul din Transilvania și-a exprimat iubirea și recunoștința față de înaltul ierarh, care de 20 ani, printr'un sistem nou de cugetare înadrecează vremurile noi în tradiția vecinică a ortodoxiei.

Glasul de mulțumire al I. P. S. Sale a exprimat gândurile ce L-au frământat mereu pe ierarhul bisericii de 20 de ani în slujba neamului românesc, zicând cu modestie și stială, că ceea ce a realizat în acești 20 ani, *trebuia să se facă, căci așa au cerut vremurile!*

La recepțiile din reședința metropolitană I-au adus omagiu: Guvernul prin D-l Ministru Silviu Dragomir, și toate instituțiile culturale din Transilvania. Dar, cel mai frumos omagiu l-au adus cărturarii prin cartea voluminoasă „La 20 ani de arhipăstorie“, ce face cinste intelectualității românești.

Acest praznic a fost un popas din heliotropismul duhovnicesc al ortodoxiei!

Rap.

Inclinările spre rele ale tineretului.

Ca și mlădițele nealțoite cari produc numai poame sălbatice, așa și tineretul de azi, fără altoirea învățăturilor bune, merge pe povârnișul tuturor stricăciunilor, amărind și baljocorind truda unor părinți, devenind de puțină treabă și pentru țară, care privește la ei cu nădejde, deoarece bătrânii sunt ziua de ieri care a trecut.

În zorii bărbăției se ridică în inima tinerilor diferite glasuri puternice. Acestea însă de multe ori sunt întocmai ca glasurile cari se aud din mijlocul unei păduri foarte mari. Adeseori ni-se pare, că le auzim la dreapta, pe când ele ne cheamă din stânga și foarte adeseori crezând că urmăm chemării lor, cădem în prăpastie, pentru că ne-am înșelat cu privire la direcția lor. Unii în loc să-și îndrepte pașii spre virtute și eroism, se lasă târâți de aceste glasuri pe potecile primejdioase ale plăcerilor, desfrâului și ale faptelor criminale. Câți tineri nu îmbătrânesc și mor înainte de vreme, ori duc o vicață prăpădită cu mult mai dureroasă și mai rușinoasă de cât însăș moartea. Câți dintre aceștia după ce au nenorocit alte ființe și-au căutat scăparea în sinucidere, spre a pune odată capăt amarului vieții și chinurilor nesfârșite pricinuite de păca-

tele lor. Priviți coloanele premilitarilor noștri și veți vedea oameni scunzi, rău dezvoltati, îmbătrâniți înainte de vreme: alcoolul, tutunul și alte vicii secătuesc vloga lor.

Unii sunt predispuși spre crime. În anul 1894 un om dela noi din sat își se cu alt om la cositul fânului. După prânz s'au așezat puțin la odihnă în umbra unor sălci. Băiatul de 12 ani — venit să le aducă apă, — auzind că tatăl său și celălalt cosaș dorm binișor, a luat săcurea în mână, s'a apropiat încet și a tras cu ea în capul tatălui său, care s'a ridicat drept în sus, dar s'a prăbușit îndată mort la pământ. Cain ucigașul a luat-o la fugă. Acest copil năzdrăvan, avea năravuri rele, de mic suduia pe Dumnezeu, bietul tată se trudea și cu bine și cu rău să-l îndrepte. A fost închis la Seghedin, după 3 ani s'a prăpădit.

Tot un vrâstnic al acestui monstru venind odată cu vitele dintr'un teritoriu mai îndepărtat spre casă, poposind pe culmea unui deal, unde oameni evlavioși au fost ridicat o cruce de gorun, crezând că dacă nu-l vede nimeni, nu-l vede nici Dumnezeu, a murdărit sf. cruce, plecând oarecum satisfăcut că a împlinit voia satanei. Pedepsa și mânia lui Dumnezeu l-a ajuns în scurt timp: a ologit de ambele picioare, zăcând în pat 4 ani, era un schelet încă înainte de a închide ochii. Cu adevărat după zicala poporului: Celce-și bate joc de cruce, ca ea o să se usuce...

Se ridicase într'o vreme un tineret, care prin nenumărate rele ce făcea pusese pe gânduri oamenii din sat. Furturile de găini, spargerea ferestrelor în fiecare noapte, aprinderea fânețelor, a stogurilor de grâu, a sălașelor, era ocupația de căpetenie a acestora cum insera deabinele. Nu era zi să nu se audă de vro nouă ispravă a acestor îndrăzneți făcători de rele. Chiar și ziua comiteau câte un atac asupra cuiva. Vara prin sat, când toată lumea era pe câmp la lucru, intrau prin case, scotoceau după bani, haine, slăini etc. Un om își purta banii boilor precum și banii unui pământ vindut tot la el. Desbrăcându-se de haină din cauza căldurii și cosind puțin mai departe pe după niște răchiți, terminând lucrul, ia haina de unde nu-i, vânătorii de lucru nemuncit îl pândiseră și-i luaseră banii. O femeie mai în vrâstă se ducea la ai săi, iar poteaca ei urca printr'o pădurice de cer. Deodată să vede în față cu 2 femei îmbrăcate ca la oraș, dar erau smolite pe față. I-au pus căluș în gură, au descins'o de brâu și i-au luat banii ce-i purta la ea, bani de argint și de aur.

Unul dintre acești copii porniți spre povârniș îmi fusese coleg de școală, fiind unul dintre cei mai buni, dar tovărășia cu prietenii răi, l-a

făcut aproape haiduc, îmi spunea odată, cu am făcut focuri nu numai ca să-mi răzbun pe cineva, dar aprindeam câte o claie de fân fără să știu a cui e, numai ca să-mi vadă mie și prietenilor mei să sucim o țigare la para focului.

Dar de pe culmea fără de legilor s'au coborât repede mai curând de cum credeau. La arătările autorităților comunale, au venit în sat vr'o 5 jandarmi-unguri, cari în câteva luni i-au și trecut pe lumea cealaltă. Unul din ei — colegul de școală — scăpând de urmărirea jandarmilor, la o nuntă se impușcă singur din întâmplare în genunchiul drept, plătind și el cu vieața isprăvile făcute singur precum și în tovarășie cu ceilalți. Această lecție a rămas de pomină până în ziua de azi. S'a cam tăiat avântul spre rele al multor tineri, cari în orbirea lor credeau că răstoarnă lumea.

Era o vreme când bătrânii jucau în horă, tinerii numai priveau, cine cuteza să le treaca înainte, azi horele se joacă numai de tineri, — bătrânii poate și în urma greutăților de tot soiul, nu se mai vadă prinzându-se în hore, se mărginesc să privească liniștit de departe. — Tutunul, beția cuprinde tineretul în mrejele lor îndată după terminarea școlii. Cei mai mulți văzându-se liberi cred că toate li-s îngăduite. Tutunul și alcoolul sunt stimulentele spre alte rele, pierzându-se simțul de onoare, de rușine și frica de Dumnezeu. Sudalmele sunt vocabularul de toate zilele a celor mai mulți tineri. Cu toată opreliștea legii foarte mulți caută să aibe în buzunar și câte un mic revolver. În anii imediat de după războiu era mare primejdie să fi invitat la o nuntă țărănească. Cum pleca nunta dela joc spre casa miresei, bubuitul și pocnetul revolverelor răsuna într'una, cu toate sfaturile date în sf. biserică cât și la alte ocaziuni.

Nici nu se putea ca astfel de vitejii să nu provoace și moarte de om. Dintr'un convoi de nuntă într'o seară unul trage cu o carabină ba în sus, ba dealungul străzilor și cum lumea la auzul muzicii eșise în stradă să vadă nunta și tinerii, un glonte trece printr'un copil de școală de 13 ani, atingându-i șira spinării, în 3 zile a fost mort. Celce trăsese nu făcuse serviciu militar.

Se aud și azi glasuri de plângere și tânguiri din gura multor bătrâni, față de fiii lor, nepoți sau copii adoptivi. Cei mai mulți cer predarea averilor în pierdut, ca vindute. Urmările se vad îndată. Neîngrijirea bătrânilor, necinstirea ba și maltratarea lor, proces apoi, năcaz, ură și blăsteme. Un om era numai el cu nevasta, nu avea copii. Moare o femeie din sat după naștere la 6 luni, pe fiica orfană o iau aceștia, o cresc cu grijă, o poartă în leagăn în spate și la lucru și

la vite în tot locul, crescută mare o mărită cu dorința ca și ea și soțul ei să-i îngrijască la bătrânețe. Murindu-i soția, bătrânul a ajuns zile rele. Fiica adoptivă în loc de îngrijire, căutare și tratament bun, a început batjocorirea bătrânului, bătut de ea și soțul ei, e aruncat afară din coliba lui, vitele ce le-a avut, le-au vindut, iar soțul ei intrând focar la C.F.R. s'a mutat cu soție cu tot la oraș, iar moșul azi milogeste adăpost la un frate al său, după ce averea și-a predat-o ficei adoptive.

Un alt bătrân nu este lăsat de fiul și nora sa să intre în casă, patul i-l-au aruncat afară, nu mănâncă cu ei la masă, nu-l spală, nu-i cârpește hainele, n'are voie să umble la făină, slănină sau brânză, iar astă iarnă în gerul acela cumplit bătrânul a durmit pe paie în pivniță. Doi frați au purtat proces între ei pentru moștenirea părinților zeci de ani, până când au rămas amândoi fără avere, o mâncaseră advocații, în urmă s'au împăcat unul cu altul, mărul de ceartă despăruse, dar averea nu mai era a lor.

Un ginere venit din alt sat, intrând stăpân pe o frumoasă avere a soției sale, în scurt timp își arată recunoștința față de soacra care l-a primit, căci înbolnăvindu-se aceasta greu ca să nu zacă mult i-a aplicat în dese rânduri bătaii, în loc de medicamente, împărțind cu aceeaș măsură și soției, care s'a prăpădit și ea în scurt timp după moartea mamei ei. Urmările acestor nelegiurii au început a se ivi. „Celce a făcut urechea au nu aude, celce a făcut ochiul au nu vede“. Ps. 93,9. Oare s'ar putea găsi părinți cari să nu mcargă la patul fiilor lor bolnavi sau la înmormântarea lor? Ce sbucium pe bieții părinți când îi știu bolnavi sau când au nefericirea să-i ducă la lăcașul de veci. Dar avem cazuri, când copiii nefiind departe sau împiedecați de ceva, nu s'au dus la înmormântarea părinților lor, unii s'au dus cu plugul la arat, sau și-au căutat altceva de lucru. Ba zilele trecute murind o femeie, 2 surori ale ei au stat închise în casă, nu s'au dus s'o petreacă pe drumul de veci, în urma sicriului mergea altă soră și străini.

Toate acestea denotă, că cei mai mulți sunt creștini numai cu numele și că e mare lipsă de ceva ce se numește credința în Dumnezeu, care singură este în stare să facă pe om statornic în virtute între toate împrejurările. Ea ne susține când suntem amăgiți și ne întărește când suntem slabi. Spre a nu cădea niciodată trebuie să ne împământăm ancora într'un sol mai adânc și mai tare decât nisipul nestatornic al lucrurilor omenesti, trebuie să ne punem tot sprijinul în Dum-

nezeu, pentru că această credință este razimul tuturor nădejdelor noastre. (Ruiz Amado).

„Dacă aş fi cel mai îndemânatic om din lume, pentru a strânge întreaga omenire la un loc spre a-i predica și dacă ași avea drept amvon cel mai înalt munte de unde ași putea privi peste toată lumea și dacă ași avea un piept de bronz și o voce atât de puternică ca trâmbița Arhanghelului, încât m'ar putea auzi toți oamenii, atunci mi-ași alege un alt cuvânt de predică decât acela din Psalmul 4. Fiii oamenilor, până când grei la inimă, pentru ce iubiți deșertăciunea și căutați minciuna?“ (Sf. Ioan Gurădeaur).

Pr. Nicolae Văleanu.

„Cuvintele lui Dumnezeu nu sunt amenințări“,

explică Sf. Ioan-Gură-de-Aur (în epistola către Romani, Omil. 25. Migne, P. gr. LX p. 633).

Trad. de Preot Ioan Nicorescu.

„Să ne aducem adeseori aminte de acel scaun înfricoșat al judecății, de acel râu de foc, de nedeslegatele legături, de acel întuneric, în care nu pătrunde nici o rază de lumină, să gândim la scârșnirea dinților și la viermele otrăvit!“

Dar tu zici: „Dumnezeu e bun“. Așadar, acestea sunt numai vorbe goale și bogatul, care a disprețuit pe Lazăr, nu va suferi nici o pedeapsă?

Fecioarele neînțelepte nu vor fi scoase din camera nunții? Ceice n'au săturat pe Hristos, nu merg aceia în focul de veci, care e gătit diavolului și slugilor lui? Celce n'a venit în vestmânt de nuntă, nu va fi legat de mâni și de picioare și se va arunca întru întunerecul cel dinafară. Sluga nemiloasă nu s'a dat muncitorilor? Au nu e adevărat ce s'a zis despre cei desfrânați: viermele lor nu va muri, focul lor, nu se va stinge? Sunt acestea numai simple amenințări? „Da, așa răspunzi tu?“ Cum cutezi să vorbești așa despre un lucru atât de mare și tu singur să aduci hotărîre? Eu îți pot dovedi atât din cuvintele cât și din faptele lui Dumnezeu contrarul. Nu vrei să crezi, pentru că pedepsele sunt pentru viitor, atunci crede încai, pentru celece s'au împlinit, — fapt împlinit, nu vorbe numai — cine a înecat în timpul lui Noe tot pământul și a pedepsit atât de grozav tot neamul omenesc? Cine a trimis tulgerile și

prăpădul de foc peste tot ținutul Sodomei? Cine a cufundat toată puterea Egiptului în mare? Cine a nimicit șasesute mii de bărbați în pustie? Cine a nimicit ceata lui Abiron prin foc? Cine a poruncit pământului să se deschidă, ca pe Core, Dathan cu prietenii săi să-i înghită? Cine a răpit într-o clipă șaptezeci bărbați pe timpul domniei lui David? Să mai vorbească și despre ceice singuratici au pierit despre Cain, pe care răzbunarea îl urmărea în călcâi; despre fiul lui Charmis, care a fost cu toată casa lui omorât cu pietrii; despre un altul, care a fost omorât iarăș cu pietrii, fiindcă a adunat lemne Sâmbăta, despre cei patruzeci și doi de prunci, cari în fața lui Eliseu, fără considerare la vârsta lor fragedă au fost rupți de fiare sălbatice?

Și dacă voiești să vezi asemeni pedepse din timpul harului¹⁾ atunci vezi cât rău au suferit Iudeii cum mamele își junghiau pruncii și-i mâncau, cum a fost poporul expus celei mai grozave foamete și multor neajunsuri în urma războiului, ce prezintă o priveliște de jale ce a întrecut în mărime și grozăvenie pe toate cele din timpurile trecute.

Cine nu cunoaște pedeapsa ce a suferit-o Anania și Saphira pentru că au ascuns anumită sumă de bani?... „*Dece însă nu pedepsește Dumnezeu pe toți păcătoșii în această viață?*” Pentru că restul de timp să-l folosiască spre îndreptare. „*Și pentru ce nu-i pedepsește pe toți dincolo?*” Pentru ca nu unii să se împiedece în prevedința Sa. „*Dar pentru ce suntem noi veșnic pedepsiți, că aici numai puțin timp am păcătuit?*” Pentru ce un om, care într-o clipă a săvârșit un omor, este osândit la ocnă pe viață? „Acesta, zici tu, nu face bine Dumnezeu.” Pentru ce a lăsat ca slăbănogul 38 de ani să îndure așa pedeapsă grea? Pentru că, dacă dânsul l-a pedepsit pentru păcatele sale, cunoaște din însăși gura Sa: „Iată, grăește Dânsul, te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai păcătuești, ca să nu-ți fie ceva mai rău.” (Ioan, 5. 14.) „El însă în fine totuș s'a mântuit”, zici tu. Dincolo însă nu va fi așa. Ascultă numai judecata Domnului: „Unde viermele lor nu va muri și focul nu se va stingea” și: „vor merge aceștia la osânda veșnică, iar dreptii la viața veșnică”. (Mateiu, 25. 46.)

Dacă viața e veșnică, atunci și păcatul e tot așa. Eu nu vă spun acestea, ca să vă întristați, ci ca să luați aminte, că nu prin mângăieri deșarte să cădeți în și mai mare stricăciune. Și pentru ce să nu meriți pedeapsă, dacă ai păcătuit? Nu ți-a spus Dumnezeu toate mai înainte? Nu ți-a atras El luarea aminte, ca să nu

te înfricoșezi? Nu ți-a făcut El nespus de mult pentru mântuirea ta? Nu te-a curățit în baia nașterii de a doua și ți-a iertat toate păcatele de mai înainte? Au nu ți-a făcut El după aceea calea mai ușoară spre iertarea păcatelor? (Cu unele prescurtări explicarea aceasta formează epilogul omiliei a 8-a lea I. Tesalaniceni, de acelaș Sf. Părinte).

Principiile Primatului Papal.

(Studiu Confesional)

(Continuare)

Admitem această cinste acordată lui Petru în special — dar aceasta numai în oeeace privește persoana — nu oficiul sau misiunea sa între ceilalți apostoli, căci sunt toți egali în conducere.

Este destul dacă pentru susținerea noastră cităm dela Faptele Apostolilor 15, 7 unde destul de clar ni se spune că Președintele Sinodului Apostolic nu a fost Petru, ci Iacob.

Numai după ce s'a făcut întrebare multă asupra primirii păgânilor în creștinism a fost sesizat Petru și apoi Pavel și Varnaba, ca în concluzie să judece cele discutate cu putere hotărîtoare, Iacob. Numai el decide asupra purtării celor veniți dintre păgâni.

Este destul de clar apoi locul dela Galateni 2,7-9 unde Apostolul Pavel spune:

„Mie mi s'a încredințat Evanghelia netăerii împrejur precum lui Petru a tăerii împrejur, căci cel ce a lucrat prin Petru la apostolii tăerii împrejur, tot așa a lucrat și prin mine la Păgâni.

Și cunoscând harul dat mie, Iacob, Chifa și Ioan, care se socotesc a fi stâlpi, mi-au dat mie și lui Varnaba, dreapta spre unire cu ei, pentru ca noi să fim la păgâni, iar ei la tăerea împrejur”. Clasic loc pentru a spulbera orice mistificare a adevărului și nu numai că autoritatea lui Pavel nu este mai mică ca a lui Petru ci însuși Pavel îl muștră aspru pe Petru cu ocazia controversii din Antiohia, negăsind răs-puns — probabil că s'a simțit rușinat..

Astfel, că nu există nici în conduita Apostolilor vreo dovadă că Apostolul Petru ar fi fost primat și nici în argumentarea cu Episcopatul roman — ceva, ce ar putea să susțină pe catolici.

„Petru dacă a fost Apostol n'a putut să fie Episcop al unei cetăți, unui sat, ci trimis pentru a predica Evanghelia în mijlocul celor ce se taie împrejur. Și dacă credem în autenticitatea Ep. lui Pavel, nu putem trece cu vederea, nu-l putem deprecia, pentru dragul unei doctrine

1) *Μετὰ τὴν χάριον* arată timpul harului Noului Testament în contrast cu cel înainte de creștinism.

catolice. Petru n'a fost episcop, deci n'a avut catedră și dacă n'a avut catedră n'a putut transmite celor de după el, ceea ce nu avusese. Și dacă a putut sfinții episcopi, aceasta a făcut-o în cercul său de activitate, numai între cei tăiați împrejur și niciodată în Roma unde erau păgâni.

Episcopii cari au primit sfințirea dela Petru, nu au putut primi nici un primat, fie ca persoană fie ca misiune, din cauza existenței apostolilor cari încă nu muriseră toți. Cum ar fi admisibil ca Apostolul Ioan care după 67 mai trăiește 30 și mai bine de ani, să fie condus de Ep. Linus care ar fi primit pretinsul primat dela Petru? Categorie, defavorabil este pentru Roma.

Căci dacă este adevăr că Petru a fost „primus inter pares“ neapărat că murind el, primatul avea să treacă din apostol în apostol, până la ultimul din viață. Ultimul care a su-pravețuit tuturor Apostolilor a fost Ioan, care trebuia să dețină primatul. Și nu urmașii lui Petru la Roma.

Iată deci că primatul trebuia să se caute nu la Roma, ci în Efes unde a viețuit Ioan, ultimul apostol, pe care Domnul l-a iubit așa de mult ca și pe Petru.

Revenind la credințele Sf. Părinți, ne pronunțăm simplu că și ei au fost seduși de mentalitatea majoritară, și ei au acordat această întâietate datorită spiritului vremii, lără ca să analizeze mai profund problema, care astăzi a pus bisericile pe picior de războiu.

Așa că considerăm încheiat răspunsul dat de catolici plus obiecțiunile noastre. Primatul papal nu este o instituție dumnezeiască, nefiind Petru primat al apostolilor și Episcop al Romei.

Răspunsul Orientalilor este cât se poate de injust când cred că proveniența primatului este din cauza poftii de dominare a Ep. Romei și situația politică a Romei.

Nici când nu poate Orientul aduce serios prima parte a obiecțiunii, pentru că dacă n'ar fi avut și ei ambiția dominării, nu s'ar fi plâns nici de a apusenilor.

Oare numai episcopii Romei să fi fost ambițioși? Oare să-i fi întrecut pe Orientali? Și ...în fața acestei ambițiuni biserica să fi cedat? Inadmisibil.

Dacă și cercetăm viața orientală mai în culele ei ascunse și aci găsim greutăți mari, și aci găsim profitori de cea mai nerestrânsă ilegalitate.

E destul dacă ne aducem aminte de certurile referitor la înjosirea pe nedrept a patriarhiei de Ierusalim, mai întâi Cezareia, ca apoi să fie pusă nu numai Constantinopolei, Alexandriei dar și Antiohiei.

George Mitrică.

(Urmează)

Epilogul paranezei la moartea Sf. Părinte Vasile cel Mare,

rostită de Sf. Grigorie dela Nazianz, † pe la 390.

„Veniți o voi soți de călătorie ai lui Vasilie, slujitorii Altarelor și tu popor credincios; pășiți înaintea cetățeni și străini! apropiați-vă și cântați cu toții laudă lui: prezentați-vă voi cei mari și sărbătoriți întrânsul pe legiuitorul; judecători și sfetnici pe al doilea întemeietor al orașului; bărbați ai poporului, pe apărătorul ordinii; învățăceilor pe dascălul vostru; fecioarelor pe conducătorul spre curtea cerescului Mire; voi cei căsătoriți pe învățătorul modestiei! Voi pustnici cinstiți mâinile, cari v'au ridicat la cer; monahilor laudați pe judecătorul vostru! Vestiți toți, pe celce a fost lumina celor necărturari și a învățaților, cum a disciplinat pe cei mulțămitori; pe cei întristați i-a mângăiat; a ajutat bătrâneța, tinerimea a învățat-o, a ajutorat pe cei lipsiți și celor bogăți le-a fost un cârmuitor. (Adecă celor bogăți le-a arătat cum să-și folosească averea).

Da, oazi cun aș auzi înălțându-se glasul văduvelor, ca o scăpare către dânsul; orfanii, ca după tatăl lor; săracii, ca după prietenul lor; străinii, ca după adăpostitorul lor; frații, ca după iubitorul de frați; bolnavii, ca după doctorul lor; sănătoșii, ca după susținătorul sănătății lor, toți spre a mărturisi cu glas înalt, că el „s'a făcut tuturor toate, spre a câștiga pe toți pentru Hristos“.

Primește, o Vasilie, cu bucurie aceste cuvinte ale mele; primește omagiul glasului meu, care odinioară ți-a fost atât de scump — al tău împreună slujitor și de o vârstă cu tine. De a fost cuvântarea mea nu de tot nevrednică, aceasta pot ție să-ți mulțumesc, — că numai pentru dragostea ta, am primit să cuvintez; iar de n'a corespuns, indispoziția bunului tău prieten, a cauzat-o bătrâneța și boala, căci dorul fierbinte după tine mi-a stors vlagă. Și Dumnezeu primește ceea ce se face din toate puterile. Sfinte și bune suflete, aruncă din înălțimea cerului, unde petreci, privirea ta asupra noastră, roagă-te pentru sfârșitul luptelor și patimilor noastre¹⁾, sau însuflă-ne putere, ca să le putem suporta cu statornicie; îndreaptă toată silința noastră spre mântuire și când eșim din această viață, ia-ne în corturile tale! Acolo vom putea în iubire comună și cu privire neacoperită să găsim pe Preasfânta Treime scopul dorinței noastre și fericită plată a luptei noastre de pe pământ.

1) Literal ar fi: „Adu-ne dela Dumnezeu ca pedeapsă ghimpele corpului *σκόλοπα τῆς σαρκός*, adecă durerea aproape nesuportabilă, prin rugăciunea ta spre odihnă“, aluziune la II Cor. 12, 7.

Eu ți-am ținut această pareneză scumpul meu prieten; cine mă va parenta pe mine, când voi ieși din această viață, căci tu nu mai ești? Să dea Dumnezeu, ca pe atunci să am ceva bun, ca să mă învrednicesc de laudă în Isus Hristos Domnul nostru. Căruia să fie cinstea în vecii vecilor, Amin. (Cuv. 43 c. 81, 82; Migne, P. gr. XXXVI 604).

* * *

Această pareneză seamănă mult cu iertăciunile obișnuite din zilele noastre ce se rostesc la înmormântări. Vedem cum Sf. Părinte Grigorie chiamă toate stările de oameni spre a-și aduce aminte de binefăcătorul lor Ierarhul Vasile. În iertăciunilor din timpul nostru încă se înșiră toate neamurile și cunoscuții răposatului; iată dar obârșia iertăciunilor, cari datează de pe timpul Sfinților Trei Ierarhi.

P. S. Părinte Episcop Vasile mulțumește și pe această cale tuturor cari au aflat de bine să trimită felicitări din prilejul alegerii P. Sale de episcop al Timișoarei.

ȘTIRI

La serbările dela Sibiu organizate din prilejul împlinirii a 20 de ani de Arhipăstorie a I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae eparhia noastră a fost reprezentată prin P. S. Episcop Vasile, protopresbiterul Dr. Zeno Munteanu și protodiaconul Teodor Roșca.

Sfințire intru Arhimandrit s'a săvârșit cu mare fast în Dumineca Rusaliilor. Noul arhimandrit I. P. C. Sa pār. rector Dr. Laurențiu Busuioc unanim iubit și apreciat în orașul nostru s'a bucurat de prezența multor prieteni și binecredincioși creștini cari au asistat la festivitatea hirotesirii intru arhimandrit.

Franța a cerut Germaniei și Italiei încheierea unui armistițiu. Fiind încredințată președinția guvernului francez mareșalului Pétain, acesta a cerut inamicului încheierea unui armistițiu. Până acum nu se știe dacă condițiile, probabil grele, ale armistițiului vor fi acceptate de francezi.

Pentru cartea I. D. au contribuit: Pr. Nicolae Roman Alibunar cu suma de 500 Lei, pr. Septimiu Daș Șușca cu suma de 300 Lei și pr. Ioan Uzum Doman cu suma de 250 Lei, total 1050 Lei. Suma anterioară 18.950 Lei, total general 20.000 Lei.

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

Comunicat.

Nr. 3199 Sc. 1940.

Fundațiile Culturale Regale de ani de zile editează revista populară „Albina“ pentru luminarea satelor noastre.

Invităm drept aceea On. preoțime să o recomande celor știutori de carte, societăților culturale și religioase Astra, Sf. Gheorghe etc. fiind cea mai efină și mai cuprinzătoare. Costul abonamentului e abia 150 Lei anul, iar publicațiunea apare săptămânal în 16 pagini de format mare. O pagină din revista Albina este rezervată în întregime Bisericii, colaborând aci preoți din tot cuprinsul Țării. Adresa „Albina“ București Fundațiile Regale.

Caransebeș în 21 Iunie 1940.

Consiliul eparhial.

VILA
DOBOȘAN
DIN BĂILE-HERCULANE.
PROPRIETATEA CONSILIULUI EPARHIAL AL EPARHIEI
ORTODOXE ROMÂNE A CARANSEBEȘULUI.

Otel cu bun renume, aproape de centru. — Apeduct, lumină electrică, serviciu prompt, cu prețuri moderate. — Regiune de o frumusețe rară. — Vila, în fiecare an, stă la dispoziția oaspeților dela începutul luni Mai până la sfârșitul luni Octomvrie. — Informațiuni dă:
**ADMIN. VILEI DOBOȘAN
IN BĂILE-HERCULANE.**

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane Caransebeș.